

Kokkuvõttev hinnang 2016. aasta tegevuskava täitmisele **Valitsemisala nimetus: Kultuuriministeerium**

Tulemusvaldkond: Kultuur

1. Üldeesmärk: Kultuuripoliitika eesmärgiks on kujundada loovust väärtustav ühiskond, hoides ja edendades eesti rahvuslikku identiteeti, uurides, talletades ja kandes edasi kultuurimälu ja luues soodsad tingimused elujõulise, avatud ning mitmekesise kultuuriruumi arenguks ja kultuuris osalemiseks.

1.1. Mõõdikud, mille sihttasemed täideti

- Teatrite külastamine on jätkuvalt populaarne ajaveetmise viis ning teatrid pakuvad laia valikut etendusi erinevatele sihtrühmadele. Aktiivsed on projekti- ja erateatrid. Sellest tulenevalt on teatrikülastuste ja lavastuste arv jätkuvalt kõrge – prognoosi kohaselt 2016. a seatud sihttasemed (1,0 mln külastust ja 450 lavastust) ka ületatakse (ametlikud andmed avaldatakse 01.06.2017).
- Eesti audiovisuaalvaldkond on positiivses arengus – kasvavad nii kodumaiste filmide vaatajanumbrid kui teenitakse ka rahvusvahelist tunnustust festivalidelt. Seda näitab ka Eesti filmi turuosa kinolevis, mis oli 2016. a 10,7%. Seega sihttase 7% ületati.
- Kasvanud on rahvakultuuriharrastajate arv – 2016. a oli rahvakultuuriharrastajaid 89 198, seega sihttase (85 000) ületati.

1.2. Mõõdikud, mille sihttasemed jäid täitmata või tulemused avaldamata

- Tõlked eesti keelest teistesse keeltesse 2016. a sihttase (71 tõlget) jäi saavutamata, tõlgete arv oli 56. Paljud inglise keelde tõlgitavad teosed plaanitakse välja anda 2017. a lõpus ja 2018. aastal, et sobitada need Londoni raamatumessi peakülaliseks olemise aja sisse.
- Eestis väljaantavate raamatute ja brošüüride nimetuste arv oli 2016. aastal 3794 ehk sihttase 4000 jäi saavutamata. Sihttase oli seatud liiga optimistlik, arvestamata piisavalt kirjastuste majanduslikku seisu ja ostjate tagasihoidlikku panust.
- Välismaalt laekuvad autoritasud sõltuvad sellest, kuhu riiki artistid need kanda soovivad. 2016. aasta andmed on avaldamata. 2015. aastal laekus välismaalt autoritasusid 154 000 eurot, seega võib prognoosida, et 2016. aasta sihttase (400 000 eurot) jääb saavutamata.
- Kontserdikülastuste 2015. a ja 2016. a andmed on avaldamata. 2014. a saavutustase oli 1 589 000 külastust, seega võib prognoosida, et 2016. aastaks seatud sihttase 2 025 000 jääb saavutamata. Kontserdikülastuste arv sõltub kontserdikorraldajate aktiivsusest, seda nii sündmuste hulga kui ka esinejate valiku aspektis. Viimastel aastatel on küll lisandunud stabiilseid väiketegijaid, kuid suurt mõju see kontserdikülastajate arvule ei oma. Suurkorraldajate ja oma nišis mõjukate korraldajate ring on samaks jäänud, nende ettevõtmiste maht on stabiilne, mis tagab sarnase kuulajate hulga. Laulupeo või rahvusvaheliste popstaaride kontsertide sarnaseid suursündmusi, mis koondavad kümneid tuhandeid kuulajaid, muusikavaldkonnas 2016. aastal ei toimunud.
- Paljud muuseumid on läbinud viimastel aastatel uuenduskuuri ning külastajatele pakutakse mitmekesist näituste ning ürituste programmi. 2016. aastal avati Eesti Rahva Muuseumi uus hoone, mis aitab eeldatavasti kaasa muuseumikülastuste arvu kasvule. Seega, kui 2015. a külastas muuseume 3,26 mln külastajat, võib prognoosida, et 2016. a sihttase (3,6 mln) saavutatakse.
- Rahvaraamatukogude laenutuste arv on aasta-aastalt langenud. 2016. a laenutuste arv on prognoosi kohaselt 9,9 mln (ametlikud andmed avaldatakse mais 2017. a). Soovitud sihttase (10 mln) saavutati lähedaselt. Olulise kirjanduse laiema valiku tagamiseks on

rahvaraamatukogusse võimalik soetada uusi väljaande nimetusi enamasti 1 eksemplar, mis ei võimalda vältida populaarse kirjanduse järjekordi. Väheneb lugemisharjumusega vanem põlvkond ning rahvaarv nii maakondades kui Eestis tervikuna.

- Heas ja rahuldavas seisukorras olevate ehitismälestiste osakaal oli 2016. aastal 72,4% Soovitud sihttasel (73%) ei saavutatud. Märkimisväärne osa kasutuseta hoonetest asub maapiirkondades ja väikelinnades, kus põhjus ei ole mitte muinsuskaitset, vaid inimeste ja ressursside üldises puuduses. Hoonete kasutuselevõttu soodustavaid hoobasid napib. Hoone kasutuse ja hea seisukorra vahel on aga otsene seos. Sihttaseme saavutamisele aitaks kaasa muinsuskaitse reformi rakendumine.

1.3. Kavandatud tegevuste olulisemad vahetud tulemused, mis aitasid kõige enam kaasa eesmärkide ja nende sihttasemete täitmisele

- Jätkus 2015. aastal käivitunud kunstniku- ja kirjanikupalga pilootprojekt, mille eesmärk on võimaldada tippvormis vabakutselistel kirjanikel ja kunstnikel pühenduda pikema perioodi vältel loometööle ja panustada seeläbi Eesti kultuuri arengusse. 2016. aastal anti loomeliitudele toetust lisaks 6 looviisiku palgale võtmiseks.
- 21. detsembril 2016 sõlmiti TALOga ühiste kavatsuste kokkulepe, milles seisab: “Kultuuritöötaja, kes töötab täiskoormusel töökohal, mis on kõrgharidusnõudega või kõrgema kutsekvalifikatsiooninõudega või spetsiifiliste erialaste teadmiste nõudega ametikohad, kus erialaseid teadmisi ja kogemuslikku pädevust võib võrdsustada kõrghariduse või kõrgema kutsekvalifikatsiooniga, riigiasutuses, riigi osalusega eraõiguslikus sihtasutuses või avalik-õiguslikus asutuses, tõuseb brutotöötasu alammäär vähemalt 942 euronit kuus alates 2017. aastast.
- 2016. aastast rakendus finantsstiimulite süsteem väliskapitalil põhineva audiovisuaaltootangu tootmise toetamiseks Eesti territooriumil. Finantsstiimulite süsteemi pilootprojekt oli edukas ja pilootprojekti analüüsi tulemusena suurendati 2017. aastaks fondi mahtu miljonini.
- 2015. aasta lõpus loodud Pillifondi soetati esimesed pillid (kokku 6 keelpilli).
- Töötati välja ja kiideti Vabariigi Valitsuse poolt heaks noorte huvitegevuse toetussüsteemi kontseptsioon (10. märts) ja rakendusaktide eelnõud (17. november).
- Võeti vastu 2015. a lõpus valitsuse heakskiidu saanud ja Riigikogule esitatud säilituseksemplari seadus, mis hakkas kehtima 1. jaanuarist 2017. a.
- Koostöös Rahandusministeeriumiga tehti muuseumivõrgustiku analüüs ja jõuti tulemuseni, et muuseumide reorganiseerimisega jätkatakse senisel viisil ning suunal.
- 2016. aastal lõppes Euroopa Majanduspiirkonna finantsmehhanismist rahastatud programm “Mõisakoolid – säilitamine läbi kasutamise“. Programmi raames toetati 3 miljoni euroga aastatel 2013 – 2016 nelja mõisa peahoone restaureerimist (Koeru, Väana, Illuka ja Hiiu-Suuremõisa koolides) ning 0,6 miljoni euroga 14 mõisakooli arendusprojekte.
- Otsustati nüüdisajastada Kalevi staadion.
- Valmis Eesti Rahva Muuseumi uus hoone.

1.4. Kavandatud tegevuste vahetud tulemused, mis täideti osaliselt

- 2016. aastal tehti põhimõtteline otsus asutada Sihtasutus Kunstihoone eesmärgiga tagada tiptasemel kohalike ja rahvusvaheliste kunstinäituste ja -sündmuste korraldamine Eesti vanimas ja olulisimas, 1934. a Eesti Kultuurkapitali poolt sihtotstarbeliselt rajatud näitusemajas ja kahes galeriis riigi esindusväljakul Tallinnas. Sihtasutuse Kunstihoone asutamiseks peab andma volituse Vabariigi Valitsus.

- 2016. aastal algasid mitmed olulised teatrite renoveerimistööd ja tehnika uuendamised: Vanemuise lavatehnika, Ugala täielik renoveerimine, NUKU Ferdinandi saal, Rakvere teatrikino, Endla lavatehnika, väiksemad parandustööd NO99 teatris.
- Valitsuskoalitsiooni läbirääkimistel otsustati luua ruumilise planeerimise ekspertkogu.
- 2016. aastal jätkus muuseumivõrgustiku korrastamine eesmärgiga võimaldada muuseumidel rohkem panustada sisutegevustesse. 2016. a asutati SA Eesti Kunstimuuseum, SA Eesti Spordi- ja Olümpiamuuseum. 2017. a toimub SA Harjumaa Muuseumi üleandmine Keila linnale, Rannarootsi Muuseumi ühendamine SA Haapsalu ja Läänemaa Muuseumidega, SA Eesti Meremuuseumi, SA Viljandi Muuseumi ja SA Saaremaa Muuseumi asutamine ning toimuvad läbirääkimised Tartu Kunstimuuseumi, Eesti Ajaloomuuseumi, Eesti Teatri- ja Muusikamuuseumi, Palamuse O.Lutsu Kihelkonnamuuseumi, Eesti Arhitektuurimuuseumi, Eesti Tarbekunsti- ja Disainimuuseumi edaspidiseks organisatsiooniliseks ümberkorraldamiseks.
- Valitsuskabinetis tutvustati muinsuskaitse reformi eesmäärke, mis said valitsuskabineti heakskiidu, eesmärkide rahastust otsustati arutada RES 2018-2021 raames.
- Jätkus koostöös digitaalse kultuuripärandi nõukoguga kultuuripärandi digiteerimise rakenduskava väljatöötamine.

1.5. Kavandatud tegevuste vahetud tulemused, mis jäid täitmata

- Ellu jäi viimata Kultuurileht SA kultuuriväljaannete honoraride ühtlustamine ja suurendamine, kuna selle läbiviimiseks ei jätkunud rahalisi vahendeid. Küll aga on tõstetud SA Kultuurileht koosseisuliste töötajate töötasu fondi.

Tulemusvaldkond: Sport

2. Üldeesmärk: Liikumisel ja spordil on oluline ning kasvav roll eestimaalaste elujõu edendamisel, elukeskkonna rikkuse loomisel ja Eesti riigi hea maine kujundamisel.

2.1. Mõõdikud, mille sihttasemed täideti

Spordiklubides sporti harrastavate noorte osakaal kogu vanusegrupist (0-19 aastased) oli 2015. a 32,4% kogu vanusegrupist. 2016. a oli neid hinnanguliselt 30% (ametlikud andmed avaldatakse 2017. a juulis). Seega seatud sihttase (30%) ületatakse.

2.2. Mõõdikud, mille sihttasemed jäid täitmata

Liikumisharrastusega (2 x nädalas a 30 min) tegeleb 2016. aastal Tervise Arengu Instituudi läbi viidud Eesti täiskasvanud rahvastiku tervisekäitumise uuringu andmetel vähemalt 42% tööealisest elanikkonnast (2014. aastal 36,7; 2012. aastal 35,6%). Mõõdiku sihttaset, mis oli planeeritud aastaks 2016 (45%) päriselt veel ei saavutatud, aga tõus oli märgatav. Seejuures on oluline märkida, et liikumisharrastusena ei lähe uuringu metoodika kohaselt Eestis arvesse igapäevane liikumine, näiteks tööle ja töölt koju minek või aktiivsus tööjuures, mis arvestatakse paljudes teistes Euroopa Liidu riikides tihti liikumisharrastuste hulka. 2016. aasta sügisel Eesti Olümpiakomitee poolt Eesti inimeste seas läbi viidud uuringu kohaselt on regulaarselt liikuvate inimeste osakaal 52% (2015. aastal 45%, 2014. aastal 42%). Erinevused kahe uuringu tulemustes tulenevad uuringute erinevatest metoodikatest (erinev liikumisharrastuse definitsioon, erinevad esitatavad küsimused, erinevused vastajate vanusevahemikus ja arvus ning erinev küsitluste läbiviimise aastaag).

2.3 Kavandatud tegevuste olulisemad vahetud tulemused, mis aitasid kõige enam kaasa eesmärkide ja nende sihttasemetega täitmisele

- Kultuuriministeerium toetab Eestis kõrgetasemeliste rahvusvaheliste võistluste korraldamist ning sportlaste osalemist rahvusvahelistel tiitlivõistlustel. 2016. aastal toimusid Eestis nt järgmised võistlused: laskmise juunioride EM 2016, Zoom8 klassi purjetamise MM 2016, kiir- ja vältkmale EM 2016. Eesti sportlaste poolt võideti rahvusvahelistelt tiitlivõistlustelt 2016. a 146 medalit, millest umbes 10% oli klassikaliste olümpiaalade medalid.
- Alates 2015. aastast rakendatud treenerite tööjõukulude toetus tagas 2016. aastal sotsiaalsed garantiid ligi 1200 laste- ja noortetreenerile, kes juhendavad enam kui 37 000 lapse ja noore sportimist 369 organisatsioonis. Tööjõukulude toetust jagati 2016. aastal 3 967 029 euro ulatuses. Enim toetusi said jalgpalli-, kergejõustiku-, korvpalli-, ujumis- ja võimlemistreenerid, sest nendel aladel on laste ja noorte treeningrühmi kõige rohkem.
- On toetatud ujumise algõpetuse läbiviimist 230 082 euroga. Koalitsiooni läbirääkimistel otsustati ujumise algõpetusele eraldada alates 2018. aastast täiendavat 1 miljon eurot ja muuta ujumise algõpetuse programmi.
- 2016. aasta esimesel poolel analüüsiti koostöös EOK ja spordialaliitudega spordialaliitude toetamise põhimõtteid. Muudeti vastavat kultuuriministri määrust ning alates 2017. aastast toetatakse spordialaliite uute põhimõtete alusel. RES 2017-2020 läbirääkimiste käigus otsustati suurendada spordialaliidu toetust 1,5 miljoni euro võrra.
- 2016. aastal otsustati luua tööandjatele võimalus töötajate terviseedendamiseks täiendava maksukohustusega toetada liikumisharrastust ja sportimist. Muudatus hakkab kehtima 2018. aastast.

2.4 Kavandatud tegevuste vahetud tulemused, mis täideti osaliselt

- Noortega tegelevate treenerite toetussüsteem ei rakendunud loodetud mahus, kuna vahendeid nappis. 2014. aastal lepiti valitsuskabineti nõupidamisel kokku, et riik tagab 50% noortega tegelevate treenerite tööjõukuludest, kes omavad 5. või kõrgemat taset. Seetõttu taotleb Kultuuriministeerium RES 2018-2021 raames lisavahendeid, kuna algne eesmärk oli võrdsustada täistööajaga töötava treeneri brutotasu kõrgharidusega kultuuritöötaja miinimum brutotasuga, milleks 2017. aastal on 942 eurot.

2.5 Kavandatud tegevuste vahetud tulemused, mis jäid täitmata

Kavandatud tegevusi, mis jäid täitmata, ei ole.

Tulemusvaldkond: Lõimumine

3. Üldeesmärk: Eesti ühiskond on lõimunud ja sotsiaalselt sidus, erineva keele- ja kultuuritaustaga inimesed osalevad aktiivselt ühiskonnaelus ja jagavad demokraatlikke väärtusi.

Tulenevalt 2015. a avaldatud Eesti ühiskonna integratsiooni monitooringu tulemustest ning vastavalt 2014. a Vabariigi Valitsuses heaks kiidetud lõimumisvaldkonna arengukavast Lõimuv Eesti 2020 planeeritule, loodi lõimumisvaldkonna üldeesmärki mõõtev kompleksindikaator ning loobuti varasema valdkondliku arengukava üldeesmärgi kahest mõõdikust. 2015. a baasase oli 2015. a integratsioonimonitooringu alusel vastavalt 36% tugeva ja 47% keskmise riigiidentiteediga isikute osakaal. Järgmine integratsioonimonitooring toimub 2017. aastal.

3.1 Kavandatud tegevuste olulisemad vahetud tulemused, mis aitasid kõige enam kaasa eesmärkide ja nende sihttasemete täitmisele

- Kasvanud on ERR telekanali vaatajate üldarv. 2015. a septembris vaatas ETV ja ETV2 vähemalt 15 minutit nädalas 4,3% venekeelsest elanikkonnast, 2016. a lõpuks oli vaatajate arv 18,6% venekeelsest elanikkonnast. ETV+ vaatas 14,3% venekeelsest elanikkonnast. ERRi raadiokanaleid kuulab nädalas vähemalt ühe veerandtunni jooksul 43,9% muust rahvusest inimestest. 2016. a veebruaris alustas tööd Narva venekeelse telekanali ETV+ telestuudio. 2016. a läbi viidud MISA hanke „Lõimumisteemalise ristmeedia programmi loomine“ tulemusena loob MTÜ Kinoteater ristmeediaprogrammi, mille raames läheb 2017. a sügisel eetrisse kuuest saatest koosnev telesaatesari, mis tutvustab eestlastele ja muust rahvusest inimestele positiivseid ning lõimumist toetavaid hoiakuid. Veebruaris 2016 alustas tööd Narva venekeelse telekanali ETV+ telestuudio.
- Vabariigi Valitsuse poolt kinnitati 2016. a Narva Vaba Lava investeering eesmärgiga edendada Ida-Virumaa kultuurielu. Lisaks toimusid piirilinnas nii äriettevõtetele, rahvuskultuuriseltsidele kui omavalitsus- ja riigiasutustele suunatud aruteluforumid, valdkondlikud infopäevad.
- Romade suunatud lõimumispoliitika edendamiseks ja koordineerimiseks alustas 2016. a algul tööd Kultuuriministeeriumi juures romade lõimumise nõukoda.
- MISA alustas koostööd 14 kultuuriasutusega, sh 8 muuseumi ja 6 etendusasutusega üle Eesti, et soetada neile vajalikku tõlketehnikat pakutava programmi eesti keelest vene ja inglise keelde vahendamiseks.
- MISA poolt pakuti tasuta eesti keele õpet A2-B2 tasemetel Tallinnas, Pärnus, Tartus ja Ida-Virumaal. Ajavahemikul 2015–2016 osales eesti keele õppes 3302 inimest, nendest 758 inimest jätkavad õpinguid 2017. a. 2016. a piloteeriti eesti keele õpet 10 keelekohvikus, algatati eesti keele iseseisva õppe nõustamise piloteerimine.
- Algasid ettevalmistustööd eesti keele majade avamiseks Tallinnas ja Narvas. Eesti keele majade eesmärk on luua keele omandamiseks vajalik keskkond ning parandada ligipääsu kvaliteetsele ja paindlikule keeleõppele.
- 2016. a novembris toimus MISA konverents „Lõimumise väljakutsed radikaliseerivas maailmas“, kus osalesid rahvusvaheliselt tunnustatud eksperdid Kanadast, Suurbritanniast, Saksamaalt, Norrast, Taanist, Rootsist, Soomest ja Eestist. Kahepäevane üritus sai ulatusliku meediakajastuse nii eesti- kui venekeelses meedias (kokku 38 kajastust/intervjuud erinevatel lõimumisega seotud teemadel). Sotsiaalmeedia reklaamitoe abiga jõudis info konverentsi toimumisest enam kui 7100 inimeseni.
- Alustati ettevalmistavaid tegevusi eesti keelest erineva emakeelega inimeste teavitamiseks karjääri võimalustest avalikus sektoris.
- Alustati ettevalmistavaid tegevusi pikaajaliste, kuni 4-nädalat vältavate õpilasvahetuste korraldamiseks erineva õppekeelega koolide vahel.
- Toimusid Eesti Vabariigi põhiseaduse ja kodakondsuse seaduse tundmise koolitused vähelõimunud püsielanikule ja uussisserändajale.

3.2 Kavandatud tegevuste vahetud tulemused, mis täideti osaliselt

Kavandatud tegevusi, mis täideti osaliselt, ei ole.

3.3 Kavandatud tegevuste vahetud tulemused, mis jäid täitmata

Kavandatud tegevusi, mis jäid täitmata, ei ole.